

วิธีรักษา "มะเร็งตับ" เฉพาะที่ ผลข้างเคียงน้อย เพิ่มคุณภาพชีวิต

พญ.อรรณพร อจลเสวีวงศ์ แพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางสาขารังสีร่วมรักษาของลำตัว สถาบันมะเร็งแห่งชาติ กรมการแพทย์

"โรคมะเร็งตับ" เป็นโรคมะเร็งชนิดที่พบได้บ่อย มีอัตราการป่วยเรื้อรังจนเป็นเหตุทำให้เสียชีวิตก่อนวัยอันควรสูงเป็นอันดับ 1 ของประเทศไทย

แนวทางการรักษามะเร็งตับจะประเมินการรักษาจากสภาวะของโรคร่วมกับสภาวะของผู้ป่วย ซึ่งการรักษามาตรฐานโดยรวมของโรคมะเร็งตับ ยังคงเป็นการรักษาด้วยวิธีการผ่าตัด ไม่ว่าจะเป็นการตัดส่วนเนื้องอกในมะเร็งตับระยะต้นหรือการผ่าตัดเปลี่ยนถ่ายตับสำหรับการรักษาโรคมะเร็งตับในระยะกลาง

แม้ปัจจุบันการผ่าตัดจะมีวิวัฒนาการก้าวหน้าขึ้น แต่ผู้ป่วยจำนวนมากยังไม่สามารถเข้ารับการผ่าตัดได้เนื่องจากมีโรคร่วม ทำให้มีความเสี่ยงต่อการผ่าตัดจึงเกิดกระบวนการรักษามะเร็งตับเฉพาะที่ (Locoregional treatment of hepatic malignancy) เพื่อเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของการรักษา

"Locoregional treatment" คือ วิธีการรักษามะเร็งแบบเฉพาะที่โดยใช้เครื่องมือทางรังสีในการนำทางได้แก่ เครื่องอัลตราซาวด์, เครื่องเอกซเรย์ถ่ายภาพหลอดเลือดและเครื่องเอกซเรย์คอมพิวเตอร์ เป้าหมายเพื่อการทำลายเนื้องอก ควบคุมการดำเนินโรค เพิ่มอัตราการรอดชีวิตและเพิ่มคุณภาพชีวิตให้แก่ผู้ป่วยมะเร็ง

วิธีการทำลายเนื้องอก แบ่งออกเป็นสองกลุ่มหลัก คือ

1. การรักษาผ่านทางผิวหนัง

วิธีนี้จะใช้เครื่องมือทางรังสีในการระบุตำแหน่งที่ต้องการ แล้วใส่อุปกรณ์ซึ่งเป็นเข็มขนาดเล็กผ่านทางผิวหนังเพื่อดำเนินการทำลายเนื้องอก โดยควบคุมให้ทำลายเฉพาะบริเวณเนื้องอกนั้นๆ โดยไม่ทำลายเนื้อเยื่อปกติข้างเคียงได้แก่ วิธีการให้พลังงานความร้อน (Heat base tumor ablation-Radiofrequency ablation or Microwave ablation), ความเย็น(Cryoablation) หรือพลังงานไฟฟ้า (Irreversible Electroporation) เป็นต้น

2. การรักษาผ่านหลอดเลือด

วิธีนี้มักใช้ในการรักษาผู้ป่วยมะเร็งตับระยะกลาง จะทำการรักษาโดยการใส่สายสวนหลอดเลือดจากบริเวณเส้นเลือดแดงส่วนปลายของร่างกาย ได้แก่ ต้นขาหรือข้อมือ สวนจนไปถึงบริเวณเส้นเลือดที่เลี้ยงตัวเนื้องอก จากนั้นให้สารที่ไปทำลายเนื้องอก ได้แก่ ยาเคมีบำบัด (Transarterial chemoembolization) หรือ สารเภสัชรังสี (Transarterial radioembolization) ซึ่งมีคุณสมบัติทำลายเนื้องอกระยะใกล้ร่วมกับการใช้สารอุดหลอดเลือดเพื่อให้ยาอยู่เฉพาะที่ จุดประสงค์ของการรักษาวิธีนี้ก็เพื่อให้เนื้องอกได้รับยาปริมาณมากที่สุด โดยกระทบต่อร่างกายส่วนอื่นๆ ให้น้อยที่สุด

นอกจากการรักษาที่เนื้องอก แล้วการรักษาภาวะแทรกซ้อนจากก้อนมะเร็ง เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ช่วยเพิ่มคุณภาพชีวิตให้กับผู้ป่วย เช่น ผู้ป่วยที่มีปัญหาท่อทางเดินน้ำดีอุดตันจากก้อนมะเร็ง อาจเกิดภาวะดีซ่านจากการคั่งของน้ำดี ทำให้มีอาการคัน ปวดแน่นท้อง และมีโอกาสเกิดการติดเชื้อในทางเดินน้ำดีได้ ก็จะช่วยบรรเทาอาการคั่งของน้ำดีในร่างกายด้วยการใส่สายระบายของเหลวผ่านทางผิวหนัง เป็นต้น

จะเห็นได้ว่าการรักษาโรคมะเร็งในปัจจุบันมีทางเลือกในการรักษาหลายวิธี หากท่านได้รับการวินิจฉัยเป็นมะเร็งไม่ได้แปลว่าจะหมดทางรักษา หากต้องการคำแนะนำท่านสามารถปรึกษาผู้เชี่ยวชาญในการดูแลรักษาที่สถานพยาบาลตามสิทธิการรักษาหรือสอบถามได้ที่เครือข่าย Cancer anywhere